

Nevin Birsa

MOST VZDIHLJAJEV

SAN MARCO

V hladu in tišini
 položiš roke na marmor večnosti:
 in roko prekržiš z molitvijo, ki
 prinaša mir: vlažno svetlikanje
 molitvenikov drgeta v stranski
 ladji, mozaiki bijejo s svojim
 zaupanjem navzoče
 na srca, ki se morajo otajati.

Ne, ta množica, verniki in turisti,
 posedajo v klopeh, v senci,
 težki kot ljubezen, ki jo razdajajo,
 in vsa ta ravnodušna ljudstva,
 ki se stekajo in odtekajo
 pod oboki velikih svetnikov, prinašajo
 v Benetke vonj razmesarjenega svetá,
 prinašajo svoja preznojena telesa
 poznega avgusta
 v te temačne prostore, želeč si
 skrivnostnega razodetja vekov, želeč si
 tirov, ki naj bi jih povedli
 daleč v globino sijočih absid.

Boš tudi ti,
 z modrim prospektom v roki,
 našel tu dih prostranstev zemlje,
 marmorja, kadila, ki še veje med
 stebri in srci, boš tudi ti
 sprejel ognjevitost molitev in blagoslov,
 boš tudi ti našel kapljico
 upanja sredi monštrance?

A kaj,
 ko vem: že jutri me bo novo
 prostranstvo prebodlo z nožem ognja
 (in tudi drugje so veliki bogovi).

DOŽEVA PALAČA

Bil sem že mrtev, ko sem stopal
 skozi velika okovana vrata,
 šibek od mogočnih svetlob,
 majhen od gospostva, ki je vladalo
 stoletja v razkošnih dvorinah:
 boš ti odkril vsaj delček nečimrnosti
 na platnih in štukaturah in freskah,
 boš ti pozlatil svojo notranjost
 s srdom zoper to moč, zoper tega Boga?

Ne, ti si prešibak. Ti si samo
 negiben: strmiš v čudež roke in duhá,
 in na dnu čudovitih barv
 hočem najti srce Tintoretta in Tiziana.

Hočem odkriti intimne ploskve,
 pod katerimi so se šopirili
 dostojanstveniki. Hočem spremeniti
 sebe v kazalec velike stenske ure,
 ki deluje v okrilju plavačev,
 dvigajočih se z morjem in
 upadajočih z morjem. Hočem izreči samo besedo,
 ki bi bila močnejša
 od tega gospostva,
 ki je dominiralo z besedo
 in samostreli in ječami in zlatom in krvjo.

Samo beseda, samo beseda. Tako
 neznatna, tako nepomembna,
 moj Bog!

PONTE DEI SOSPIRI

Vtis kipečega stvarstva,
 med polipi usiha plima,
 z zlatom preplavi obrežja,
 za katerimi se skrivajo

žoge in sonca, vsa enaka. In vendar
 je vse belo, penasto, molčeče, grenko:
 zato prepôji
 z avreolami
 moje obupane lase, moje neskončne
 jelene,
 odvzemi vse gondole,
 ki plujejo, zavzete vame,
 odgrizni sinjkasto kupolo mleka,
 odpôdi pekel, spleten v eno samo
 okence upanja.

A tudi to gre
 mimo: tudi okence
 zablešči v misli,
 medtem se šopiri na gredici
 edinega neba, ki mi je še ostalo,
 divje meso lune,
 in vse se množi z nezmanjšano
 hitrostjo, in vse odmira
 na onemelih freskah. To je vse, kar hočem,
 da ostane.

To
 je oko, obkroženo z drugimi očesi,
 in vse proporcije cvetejo
 druge, ne med antenami
 in mačkami, ki tonejo v tem
 prepadenem kanalu usode.

JEČA

Skozi svit zadnjega pogleda,
 odvedli so me po stopnicah,
 in z motnimi očmi sem strmel v temo.

Ničesar nisem mogel storiti,
 ničesar spremeniti: moje življenje
 je odtekalo skozi kamen in rešetke
 nekam med zvezde in drage,
 ki jih nikoli nisem imel. Nikoli.
 A vendar me mogoče kdo čaka
 pred vrati, z roko ljubezni,
 s skodelico vode, z zrnom upanja?
 To upanje živi v meni, v meni, v meni . . .

Je ta preplašena misel
resnično moja želja,
in stražniki, in škrtanje ključa, in pobegla sonca?

Veliko moram še storiti,
veliko stvari se mora spremeniti,
veliko gospodarjev umreti,
veliko ljudstev prebuditi.

In jaz sredi zmede
ravnodušnega umiranja, jaz, trepetajoč
kot pozabljeni dnevi,
ki se morda v trenutku prebudijo.

Če ne jaz,
se morda moja senca
reši spon, in tedaj
skotalim in razmršim vse te zgradbe v nebo:
in samo tam bom želel in
hotel prebivati.

KANALI

Morje, rjavo, umazano, se je
razpršilo v mojih žilah,
in ko sem se vozil s čolnom
proti trgu Svetega Marka, sem
v sosednjem čolnu, ki smo ga srečali,
videl za umazanimi stekli
jokajoče deklice. Toda to je samo nekaj,
kar mi je ostalo v spominu.

Po malem je moje srce
(prišli smo že globoko v središče mesta)
nehalo verovati v smrt: vse jasneje
se je zarisalo skozi steklo v moje
vidne organe življenja, mogočno
kot kupole in ornamenti in
nebo, bolj sinje od morja. In ne vem,
zakaj je celo dopoldne lebdela
za mojim čelom in v mojih prsih
jokajoča deklica, pripeta z neštetimi
verigami na kole, zakaj je
trop čolnov preganjal njeno

krhko postavo in zakaj sem sklenil,
 da jo popeljem v svet
 telegrafov in celin.
 Morda pa bo potem,
 sredi kopnega, zajokala še močneje:
 ne vem. Potujem s kontinenta na kontinent,
 in na vsakem letališču,
 v vsakem kupeju, v sleherni čakalnici,
 v avtobusu se srečujem z njo.

In jaz sredi zmede
 ravnanjskega umiranja, jaz, trepetajoč
 kot pozabljeni danvi,
 ki se morda v trenutku prebudijo.
 Če ne jaz,
 se morda moja senca
 teši spom, in tedaj
 skotanim in takmrnim vse te
 ni samo tam dom želi ni
 hoteli preživati, morda, kar
 da ostane.

Je še nekaj, sta ročena z drugimi očesi.

In vse pripravljajo svetlejo
 druge, in svet svetami
 in mačkami, ki bodo v tvoj
 prepadenosti kavalu asode.

in ko sem se vozil s čolnom
 proti tugu svetlega Marka, sem
 v sosednjem čolnu, ki smo ga srečali,
 videl za umazanimi stekli

JEČA
 jokajoče dekle. Toda to je samo nekaj,

kar mi je ostalo v spominu.

Po malim jutranjem
 (prilji smo se globoko zastopili
 in) mornar z ni

nehalo verovati v smrt: vse jantje

se je varnilo skozi steklo v mojstevstvom
 ničesar spremeni. mogoče, s tem
 vidne organe življenja, mogoče, s tem

kot kupole in ornamentiranih in namak
 nekam med zvezd in mornar. In nevarna
 nebo, bolj sinje od morja.

zakaj je celo doboljne ledelata. Jami
 ki jih nikoli nisem imeli. Jami mornar
 za mojim čolnom in v mojih
 A vendar me mogoče kdo
 pred vrati. z roko
 jokajoča deklica. pripeta z
 nekakimi delci. pripeta z
 nekakimi delci. pripeta z
 nekakimi delci. pripeta z

verigami na koles, zakaj jantje
 nekakimi delci. pripeta z
 nekakimi delci. pripeta z
 nekakimi delci. pripeta z

To upanje je živo v meni, v meni
 nekakimi delci. pripeta z
 nekakimi delci. pripeta z
 nekakimi delci. pripeta z